

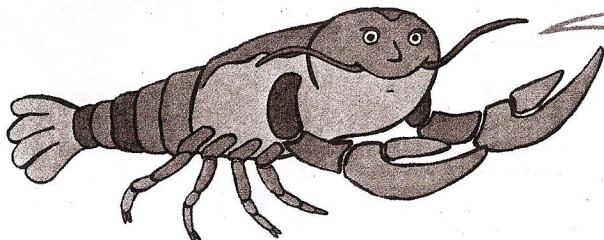
VODA

TÚTO TÉMU VYPRACOVALI:

(doplňte mená všetkých žiakov a dospelých, ktorí sa podieľali na vypracovaní tejto časti auditu)

Peter Samuel Bobák (WC Chlapčenskej), pani ekonómka, Bianca Zmelová, Richard Štěpánek, Anna Semková, pán školník, Laura Halaševá, Linda Bučková, Sofia E. ročník

Ahojte, som rak riečny.

Som veľmi citlivý na kvalitu vody a preto som Vás prišiel skontrolovať, ako si tú našu vzácnu vodu vážite. Dopočul som sa, že práve Vy na Zelených školách si dávate na vodu veľký pozor. Tak sa na to spoločne pozrime.

Vodu sme si požičali z našich riek a studničiek. Všetka voda, ktorú používame a vypúšťame do odpadu, sa vráti do prírody. Je na každom z nás, ako veľmi znečistenú ju vrátime.

CHCEME:

- Ušetriť čo najviac vody pri umývaní, varení, čistení, polievaní, pretože voda je vzácna.
- Zbytočne neznečisťovať vodu, ktorú vypúšťame do odpadu.
- Chrániť prírodu pred znečisťovaním (znečistená voda sa dostáva do povrchových vôd – potokov, riek, jazier, rybníkov a do podzemných vôd).

? VIETE, ŽE...

ČÍM ZAČAŤ?

Je veľmi dôležité vedieť, či Vaša škola neporušuje zákony chrániace životné prostredie. Skúste zistiť, či je prevádzka areálu školy v súlade s environmentálnou legislatívou Slovenskej republiky (SR), konkrétne či je v súlade so zákonom Národnej rady SR č. 364/2004 Z. z. o vodách - t.j. či je škola napojená na schválenú kanalizáciu, prípadne stavebne a prevádzkovo schválenú žumpu, ktorá je pravidelne vyprázdňovaná a pod. ?

Napíšte, ako je na tom Vaša škola: ?

.....

.....

.....

- najviac vody sa v škole spotrebuje na toaletách?
- kvapkajúcim kohútikom (10 kvapiek za minútu) odkvapká zbytočne až 160 litrov vody za mesiac?
- vďaka šetrnému dvojfázovému splachovaniu (na malú a veľkú potrebu) môžete ušetriť 50-70% vody?

... a vedeli ste aj to, že na Slovensku splachujeme pitnou vodou?

Pitná voda z vodovodu je veľmi cenná. Najčastejšie pochádza z podzemnej vody, ktorá je regionálnou vodárenskou spoločnosťou kontrolovaná a upravovaná na kvalitu spĺňajúcu všetky hygienické normy a je zdravotne nezávadná. Za dodávku tejto pitnej vody Vaša škola platí vodárenskej spoločnosti faktúry - podľa množstva skutočne spotrebovanej vody. Cena pitnej vody v celom svete stále rastie.

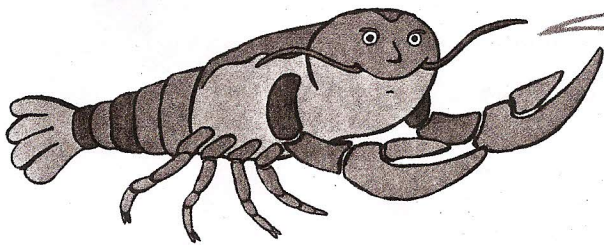
VODA

TÚTO TÉMU VYPRACOVALI:

(doplňte mená všetkých žiakov a dospelých, ktorí sa podieľali na vypracovaní tejto časti auditu)

Veronika Malnárová, Tereza Kivnáková, Jana Bluhárová, Školník Karol, Róka Malnár (s. s. s.), Gyésha Kóhútová, IV, B

Ahojte, som rak riečny. Som veľmi citlivý na kvalitu vody a preto som Vás prišiel skontrolovať, ako si tú našu vzácnu vodu vážite. Dopočul som sa, že práve Vy na Zelených školách si dávate na vodu veľký pozor. Tak sa na to spoločne pozrime.

Vodu sme si požičali z našich riek a studničiek. Všetka voda, ktorú používame a vypúšťame do odpadu, sa vráti do prírody. Je na každom z nás, ako veľmi znečistenú ju vrátime.

CHCEME:

- Ušetriť čo najviac vody pri umývaní, varení, čistení, polievaní, pretože voda je vzácna.
- Zbytočne neznečisťovať vodu, ktorú vypúšťame do odpadu.
- Chrániť prírodu pred znečisťovaním (znečistená voda sa dostáva do povrchových vôd – potokov, riek, jazier, rybníkov a do podzemných vôd).

? VIETE, ŽE...

ČÍM ZAČAŤ?

Je veľmi dôležité vedieť, či Vaša škola neporušuje zákony chrániace životné prostredie. Skúste zistiť, či je prevádzka areálu školy v súlade s environmentálnou legislatívou Slovenskej republiky (SR), konkrétne či je v súlade so zákonom Národnej rady SR č. 364/2004 Z. z. o vodách - t.j. či je škola napojená na schválenú kanalizáciu, prípadne stavebne a prevádzkovo schválenú žumpu, ktorá je pravidelne vyprázdňovaná a pod. ?

Napište, ako je na tom Vaša škola:

Naša škola je malom, tak študne, ale inak dobre.

- najviac vody sa v škole spotrebuje na toaletách?
- kvapkajúcim kohútikom (10 kvapiek za minútu) odkvapká zbytočne až 160 litrov vody za mesiac?
- vďaka šetrnému dvojfázovému splachovaniu (na malú a veľkú potrebu) môžete ušetriť 50-70% vody?

... a vedeli ste aj to, že na Slovensku splachujeme pitnou vodou?

Pitná voda z vodovodu je veľmi cenná. Najčastejšie pochádza z podzemnej vody, ktorá je regionálnou vodárenskou spoločnosťou kontrolovaná a upravovaná na kvalitu spĺňajúcu všetky hygienické normy a je zdravotne nezávadná. Za dodávku tejto pitnej vody Vaša škola platí vodárenskej spoločnosti faktúry - podľa množstva skutočne spotrebovanej vody. Cena pitnej vody v celom svete stále rastie.

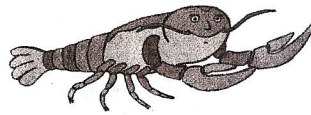

VODA

SKÚSTE VYPÁTRAŤ A NAPIŠTE ODPOVEDE NA OTÁZKY:

(poradí Vám pán školník/pani školníčka alebo pani riaditeľka/pán riaditeľ):

1 liter vody z vodovodu je asi 100-krát lacnejší ako balená voda vo fľaši. Voda z kohútika je navyše vždy čerstvá, osviežujúca a pritom nevytvárate odpad!

a) Kde sa v škole nachádza vodomer, ktorým sa meria odber pitnej vody Vašou školou?

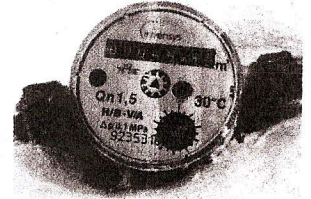
Va vodovodnej šachty.

b) Dá sa spotreba vody zistiť aj z faktúry od vodárenskej spoločnosti?

Áno, my sme ju aj využili.

c) Odkiaľ pochádza voda, ktorú pijete?

Voda ktorú pijeme pochádza z podzemných zdrojov.

TIP PRE VÁS:

Zelená škola sa snaží znižovať spotrebu vody v škole. Aby sa dalo zmerať o koľko sa Vám rôznymi opatreniami podarilo spotrebu vody znížiť, musíte najskôr vedieť koľko vody presne spotrebúvate. Zistíte to vďaka vodomerom alebo údajom z faktúry.

NÁJDITE A PREŠTUDUJTE faktúru za vodu od Vašho dodávateľa

Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s.
 Parížska cesta 6 • 974 01 Banská Bystrica
 Zariadená v obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, odd. ša vi. č. 8430
 IČO: 36222102236, IČO: 36 844 030

Opis
FAKTÚRA za vodné a stočné 200519177

Dátum vystavenia	13.07.2010
Dátum splatnosti	01.08.2010
Dátum dodania tovaru/služby	08.07.2010

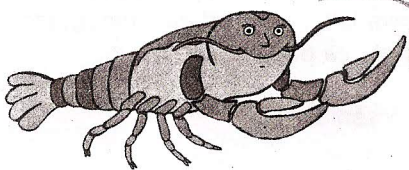
Ročník	19%	Sadzba	242,64	1191	205,34
Prátl. vodná	77 m ³				71,71 Eur
Prátl. stočné	110 m ³				100,84 Eur
Celková bez DPH					172,55 Eur
Celková s DPH					205,34 Eur
Platby za opätovné dodanie					152,70 Eur
Kovovec kaze: 1Eur					30,1209 Sk

K áhrade celkom
 52,64 Eur
 1 585,84 Sk

Platby za opätovné dodanie v tvare dátum úhrady - ústážka v Eur
 15.02.2010-30.04.2010, 15.03.2010-30.04.2010, 15.04.2010-30.04.2010, 13.05.2010-30.04.2010, 15.06.2010-30.04.2010

do	Vodomer	Učtovné miesto, adresa, názov	Kód	Stav od m ³	Spotreba	Účtovná	Platby	Číslo	Spotreba	Celková	%
15.01.2010	80012-08190-D	Sokolova 101/20, Brezno, Radošev	11	238	77	0	0,9313	28,06	77	71,71	19
08.07.2010	8003053		100,0	315	177	0	0,9167	27,62	77	70,19	19
15.01.2010	80999-07190-D	Sokolova 101/20, Brezno, Radošev	DMS1	100,0	177	0	0,9167	27,62	33	30,24	19

Ukážka faktúry

Vodu, ktorú spotrebúvate, potrebujú k životu aj iné živočíchy a rastliny, pre ktoré je najdôležitejšou zložkou života. Preto šetríte vodou a myslíte na nich.

DOPLŇTE NASLEDUJÚCU TABUĽKU A ZISTITE, AKO NA TOM STE:

(v ďalších rokoch môžu byť pre Vás tieto údaje smerodajné pri zisťovaní zlepšenia stavu na Vašej škole, poprípade sa môžete porovnať s inou, Vám podobnou, školou)

ZDROJ PITNEJ VODY	Spotreba vody v litroch, príp. v m ³ * v školskom roku 20../20..	Počet žiakov a zamestnancov v školskom roku 20../20.. k 2.9.20..	Spotreba litrov príp. m ³ /osobu/školský rok*
Voda z vodovodu (podľa odpočtu z vodomeru alebo podľa faktúry)	1959 m ³	žiacov 682 zamestnancov 72	2,59 m ³

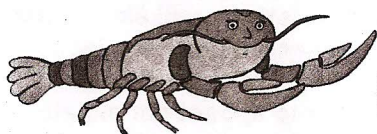
* nezabudnite: 1 liter vody = 1 dm³ = 0,001 m³

JE TO JEDNODUCHÉ. POČÍTAJTE S NAMI:

a = počet osôb (učitelia, žiaci, upratovačky, riaditeľ, školník...)

b = litre za rok

b/a = spotreba v litroch na osobu za rok (l/osoba/rok)

PREMÝŠLAJTE A ODPOVEDZTE:

Uveďte príklady zo školy (alebo aj z Vašej domácnosti), kde sa možno najviac plytvá vodou, tj. kde by sa dalo ušetriť?

*U nás sa najviac plytvá v kúpeľni pri: spracovaní, umývaní...
Ušetriť by sa dalo pri umývaní riadu a pri umývaní zubov.*

VIETE, ŽE...

Vodu môžete ušetriť aj tým, aký druh vodovodnej batérie používate? Vodovod môže mať rôzne zakončenie (rôzne typy batérií) – kohútiky, pákové, bezdotykové (na fotobunku) či tlačidlové. Bezdotykové (na fotobunku) či tlačidlové typy sú nastavené na určitý objem púšťanej vody, ktorý keď prečerpajú, automaticky sa zastavia. Tie ušetria najviac vody, no nie je možné regulovať teplotu vody. Pákové typy, pri ktorých možno regulovať aj teplotu vody, sú rovnako úsporné. Najviac vody sa vyplytvá pri používaní klasických kohútikov - zvlášť pre teplú a studenú vodu.

VYPLŇTE NASLEDUJÚCU TABUĽKU:

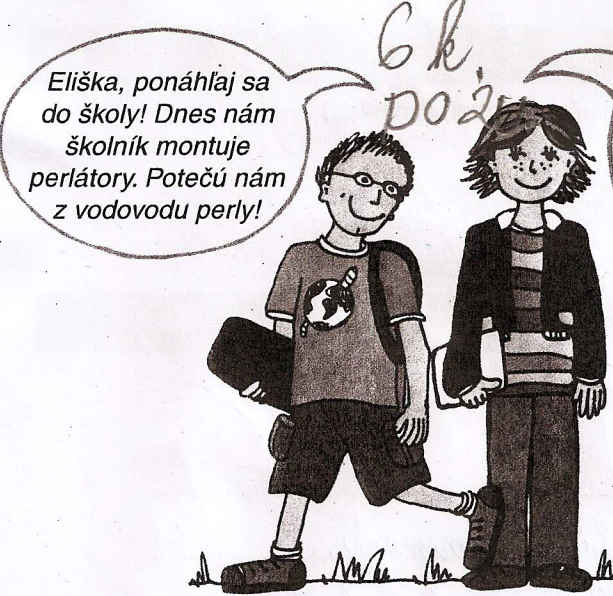
Pre zistenie stavu plytvania/šetrenia vodou potrebujete spočítať, koľko a akých typov vodovodných batérií máte v škole.

TYP	Batéria s kohútikmi	Batéria páková	Batéria na fotobunku	Batéria tlačidlová	Iná batéria	Spolu kusov
					<i>jeden kohútik</i>	
Počet kusov	<i>3</i>	<i>33</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>4.2/16</i>	<i>52</i>
Batérie vybavené perlátormi	<i>0</i>	<i>32</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>32</i>

Čo je perlátor sa dozviete na ďalšej strane.

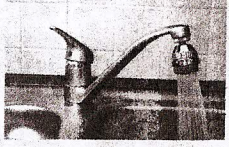
VODA

Eliška, ponáhľaj sa do školy! Dnes nám školník montuje perlátory. Potečú nám z vodovodu perly!

Ale kdeže Krištof! Perlátory sú zariadenia, ktoré sa montujú na vodovodnú batériu. V nej sa premiešava voda so vzduchom a tým sa znižuje množstvo vody, ktorá z vodovodu vyteká!

Perlátor teda usmerňuje vodný prúd a mieša ho so vzduchom. Prúd vody sa tak stáva „mäkším“, voda sa neodráža a nešpliecha, ale steká po rukách. Týmto spôsobom míňate menej vody a zároveň ju viac využívate na to, na čo ju potrebujete.

VYPLŇTE NASLEDUJÚCE TABULKY:

Podobne ako pri vodovodných batériách je to aj pri toaletách. Aj pri nich rôzne spôsoby splachovania majú rozličné nároky na vodu.

WC	Splachovač s časovým spínačom – tlačidlom (spotreba vody sa dá výrazne znížiť nastavením množstva vody)	Splachovač s jednofázovým splachovaním	Splachovač s dvojfázovým splachovaním (na malú a veľkú potrebu)	Splachovač s opatrením na zníženie obsahu splachovanej vody	Iný	Spolu kusov
						
Počet kusov	0	0	28	0		28

PISOÁRE	Pisoár s kohútikom (najviac spotreby vody)	Pisoáre splachované z nádržky	Pisoár so splachovaním na fotobunku (spotreba vody sa dá výrazne znížiť nastavením množstva vody)	Pisoár so splachovacím tlačidlom – časovým spínačom (spotreba vody sa dá výrazne znížiť nastavením množstva vody)	Iný	Spolu kusov
						
Počet kusov	0	0	0	9		9

VYPLŇTE NASLEDUJÚCU TABULKU:

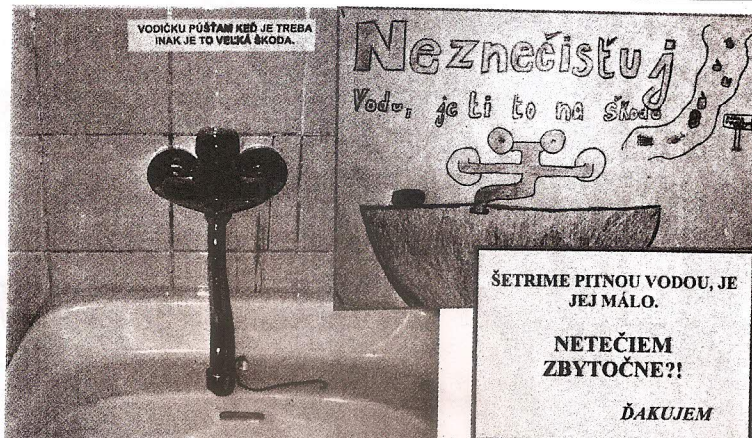
Množstvo vody unikne bez využitia cez zle utesnené vodovodné batérie, splachovače a podobne. Odpovedzte na otázky a zistite ako je to u Vás.

OTÁZKA	ODPOVEĎ (áno/nie)	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE
Máte v škole zavedenú pravidelnú kontrolu kvapkajúcich vodovodných batérií, splachovačov, sprch...?	N	Ak áno, ako často?
Sú kvapkajúce vodovodné batérie a iné poruchy rýchlo opravené?	A	Ak áno, ako rýchlo?
Kto podobné opravy vo Vašej škole robí?	jón školník	V triede, za deň
Ak máte pravidelnú kontrolu zavedenú, v krátkosti popíšte jej priebeh.	Nemáme kontrolu.	
Máte po škole rozmiestnené tabuľky s nápismi upozorňujúcimi na dôležitosť šetrenia vody?	N	Ak áno, napíšte kde.

TIP PRE VÁS:

Možno si Vaši spolužiaci nevedomujú hodnotu vody a nevidia dôvod ňou šetriť, púšťajú vodu zbytočne alebo ju nezastavujú. Skúste medzi spolužiakmi urobiť anketu a opýtajte sa ich na to, či vedome zatvárajú vodovodné batérie, či neplytvajú vodou pri umývaní zubov, či sa kúpu alebo sprchujú... Zistíte, ako na tom v triede ste.

UČILI STE SA???

O vode, jej význame a o význame jej šetrenia ste sa už určite učili v škole na rozličných vyučovacích predmetoch. Uveďte príklady, kedy a čo ste sa dozvedeli o tejto dôležitej téme:

VYUČOVACÍ PREDMET	ČO STE SA DOZVEDELI
P	Bez vody by nebol možný život.
PVC	Učime sa polievať kvety.

POKÚSTE SA ZISTIŤ:

Prebiehajú na Vašej škole každoročné osvetové akcie, ktoré nabádajú šetriť vodu či predchádzať jej znečisteniu? Ak áno, popíšte ich. (napr. Deň vody a pod.)

Mi na našej škole nemáme osvetové šetrenie vodou.

ZHRNUTIE

NA ZÁKLADE ZISTENÝCH ÚDAJOV SKÚSTE DOPLNIŤ TABULKU:

Do ľavého stĺpca tabuľky doplňte, čo Vaša škola robí v prospech šetrenia vodou, príp. proti znečisteniu vody. Do pravého stĺpca vpíšte postrehy o tom, aké má Vaša škola rezervy, v ktorých by sa mohla zlepšiť: Tabuľka Vám pomôže pri výbere prioritnej témy a pri príprave environmentálneho akčného plánu.

☺	☹
Zatvára vodovodný kohútik	nechajú púšťať vodu
Dávajú šetriče vody	Splachujú hoci kedy
Plagáty	Je im jedno čo je voda
Osvetové ?	Nepočítajú aby šetrili
Starajú sa o vodu	Miaňajú ju zbytočne